

جامعه پزشکی از رئیس جمهور چهاردهم چه می خواهد؟

سهام سلامت از تولید ناخالص ملی را اصلاح کنید

دعاها فراوان است؛ از تلاش برای مبارزه با کرونا و تامین واکسن کرونا تا بیمه رایگان ۲۳ میلیون نفر و افتتاح ۱۰۶ پروژه بیمارستانی، جذب یک میلیون و ۲۰۰ هزار گردشگر سلامت به کشور، افتتاح ۵۳ مرکز دندانپزشکی و خرید هزار دستگاه آمبولانس. اینها را وزیر بهداشت دولت سیزدهم بارها در نشست‌های خبری اعلام کرده و حالا کاندیداهای ریاست جمهوری با همان خط فکری دولت سیزدهم، در مناظره‌ها از همین آمارها خرج می‌کردند. آن سوی پرگه‌های آمار و اعداد اما نظام سلامت، به نفس افتاده. این را از وضعیت بدهی‌های بیمارستان‌ها و مراکز درمانی و جیب‌های خالی بیماران می‌توان فهمید؛ بیمارانی که کیلومترها راه را طی می‌کنند تا به کلان‌شهری برسند و درمان شوند. از آن طرف اما در میان کادر درمان، چالش‌ها فراوان است. موج مهاجرت آنها را گرفته، پرستاران و پزشکان در حال خروج از کشورند. آمار مهاجرت سالانه پرستاران بیش از ۳ هزار نفر اعلام می‌شود. آمارهای غیررسمی هم از مهاجرت بیش از ۶ هزار و ۵۰۰ پزشک در سال ۱۴۰۱ حکایت دارد. از سوی دیگر هم خبر می‌رسد که هر ۱۰ روز یک پزشک به دلیل فشارهای کاری و تبعیض و بی‌عدالتی، خودکشی می‌کند و این چرخه ادامه دارد. حالا در این شرایط نامزدهای ریاست جمهوری، وعده می‌دهند، وعده رایگان کردن درمان، وعده بیمه همگانی و اصلاح ساختار بیمه‌ای، وعده عدالت در سلامت، حل مشکل دستیاران پزشکی، کاهش مهاجرت پزشکان و پرستاران، جذب توریسم سلامت... در دایره شعارهای انتخاباتی اما نظام سلامت همچنان پرچالش است.

علی دباغ، عضو هیئت مدیره سازمان تامین اجتماعی و عضو شورای عالی سازمان نظام پزشکی
است و معتقد است که تکمیل نظام ارجاع، به‌روزرسانی صنعت دارویی کشور، اصلاح نظام بیمه‌های پایه، هوشمندسازی نظام سلامت و اصلاح سهم سلامت از تولید ناخالص ملی، باید اولویت‌های رئیس جمهوری دولت چهاردهم باشد؛ اگر این اولویت‌ها در نظر گرفته شود، خودبه‌خود بحث مهاجرت و چالش‌های دستیاران پزشکی هم حل می‌شود. او در توضیح بیشتر به هم‌میهن می‌گوید: «یکی از پیچیده‌ترین بخش‌های هر جامعه، نظام سلامت است، سلامت انسان‌ها یک امر پیچیده است و نمی‌توان با معجزه، انتظار تغییر داشت. اولین مشکل نظام سلامت، مدیریت است که باید مفصل‌تر و جامع‌تر باشد. باید تولید نظام سلامت در اختیار وزارت بهداشت باشد، در حالی که هم‌اکنون چنین وضعیتی به‌صورت ناقص وجود دارد. نظام سلامت را چندتکه کرده‌اند و هر تکه‌اش در اختیار یک بخش قرار گرفته است. در خود وزارت بهداشت هم، ساختار مدیریت بر پایه یک ساختار قدیمی وزارت بهداشتی بنا نهاده شده که به‌تدریج در چهار دهه گذشته شاخ و برگ‌های زیادی به آن اضافه شده است. اول بهداشت و درمان بوده که بعد آموزش پزشکی هم به آن اضافه شد. خود آموزش پزشکی، دنیایی از میث است. به گفته او، مدیریت این مجموعه عظیم بسیار سخت است و یکی از راه‌های عبور از این سختی، استفاده از انقلاب مدیریت سلامت با کمک هوش مصنوعی است: «در دنیای امروز اگر بخواهیم جامعه‌ای با جمعیت بالای ۸۵ میلیون نفر را مدیریت

علی دباغ

کنیم، حتماً باید از مدیریت هوشمند استفاده کنیم. در کنار آن باید شفاف‌سازی و مردمی‌سازی را هم اضافه کرد که از جمله مهم‌ترین آیتم‌های مدیریت نظام سلامت است. «او با اعلام اینکه هوشمندسازی، شفاف‌سازی و مردمی‌سازی سه بخش مهم است که باید در نظام سلامت در نظر گرفته شود، ادامه می‌دهد: «جمعیت کشور ما چندین برابر کشورهای همسایه است، ما نسبت به عراق، امارات، عربستان و... شهروندان بیشتری داریم و نیاز است که روی نوسازی و هوشمندسازی نظام سلامت کار کنیم. در مورد منابع مالی و بیمه هم باید گفت که منابع نظام سلامت در حال حاضر نسبت به تولید ناخالص ملی، سهم بسیار کمی دارد و از استانداردهای کشور خودمان در ابتدای دهه ۱۳۹۰ هم پایین‌تر است. در دهه‌های اخیر، مسئله درمان پیچیده‌تر و گران‌تر شده اما در مقابل سهم نظام سلامت از تولید ناخالص ملی بالاتر رفته است. این مسئله به‌طور مستقیم به سلامت مردم آسیب می‌زند. مدیریت و ساختار نظام سلامت نیازمند سرمایه‌گذاری است. «او می‌گوید: «اگر بخواهیم وضعیت ایران را با کشوری مانند آمریکا مقایسه کنیم، باید بگوییم که سهم نظام سلامت آنها از تولید ناخالص ملی ۱۸،۰ تا ۱۹ درصد است اما در کشور ما حداکثر ۴ تا ۵ درصد است. این عدد در ابتدای دهه ۷۰، ۹۰ تا ۸۰ درصد بود. «بر اساس اعلام علی دباغ، کشور از نظر مالی و بیمه نظام سلامت، هم از یک‌سوم منابع بسیار کمی دارد و هم از سویی توزیع منابع غیر عادلانه است: «میزان تخصیص سرمایه به افراد کم‌پر خوردار باید بیشتر باشد، در حالی که در کشور ما اینطور نیست و کسانی که فقیرتر هستند، سهم بالاتری از هزینه‌ها را باید بپردازند. کافی است به استان‌های کم‌پر خوردار نگاه کنیم تا متوجه ما چرا شویم. «عضو شورای عالی سازمان نظام پزشکی معتقد است که کشور از نظر منابع انسانی نظام سلامت بسیار غنی است، استناد او هم قرار گرفتن منابع انسانی حوزه سلامت در جایگاه‌های برتر در رتبه‌بندی‌های علمی جهانی و هم در کشورهای دیگر است: «موج مهاجرت پزشکان، پرستاران و... به کشورهای مختلف نشان می‌دهد که پزشکان و پرستاران ایران طرفداران زیادی دارند. در حالی که بخش زیادی از آنها به‌جای ارائه خدمت به هم‌میهنان، به سایر کشورهای دور و نزدیک مهاجرت کرده‌اند. ما در نظام سلامت افراد نخبه کم نداریم. اما از نظر منابع انسانی نتوانستیم آنها را به‌نحو مناسب مدیریت کنیم. «او می‌گوید: «اختلاف میان توزیع پزشک در استانی مانند سیستان و بلوچستان نسبت به تهران بسیار زیاد است. تهران ۵ برابر سیستان و بلوچستان پزشک دارد و حتی در خود تهران فاصله بالا و پایین بزرگراه همت بسیار قابل توجه است در حالی که می‌توانند با وضع تعرفه ترجیحی، این مشکل را حل کنند. می‌شد منابع مالی را بهتر مدیریت کرد تا گروه‌های پزشکی در مناطق محروم بیشتر و با دل خوشی باقی‌بمانند.»

او پیشنهادی هم برای رئیس جمهور بعدی دارد: «برای رئیس جمهور بعدی یک پیشنهاد کارگشایی می‌تواند این باشد که در اولین جلسه برای بررسی مسائل اجتماعی، حتماً اندیشکده‌های مستقل نظام سلامت را برای بررسی کارشناسانه و بدون هیچ جهت‌گیری‌ای دعوت به همکاری کند.»

زنان چه می خواهند؟

زنان را دقیق توصیف کنید

می‌شود که حتی مسئله هم درست صورتبندی نشود. این دیدگاه به رویکردی منتهی می‌شود که «زنان باید تربیت شوند». زنان به‌مثابه نیروهای منفعلی در نظر گرفته می‌شوند که باید روی آنها «کار» شود تا «تربیت» شوند. این همان رویکردی است که در زمان مشروطه هم حاکم بود.

به گفته این جامعه‌شناس، مطالبات زنان همان مطالبات جاری جامعه است: «زنان در حال حاضر احساس نادیده گرفته شدن می‌کنند. همه تلاش‌هایی که زنان برای تغییر وضعیت‌شان از زنان مشروطه به‌بعد انجام دادند انگار نادیده گرفته شده و به‌مثابه کودکانی در نظر گرفته می‌شوند که باید دستی از بیرون مسائل‌شان را حل کند و تربیت شوند. و برایشان خودشان داشته باشند. خود این موضوع که چند مرد دور هم جمع می‌شوند و هیچ زنی هم در بین آنها نیست، گویاترین مثال برای این است که حاکمیت همان مواجهه ۱۰۰ سال پیش با زنان را دارد. تا وقتی که یک توصیف دقیق از وضعیت صورت نگیرد و بین زن امروزی و زن ۱۰۰ سال پیش تفاوتی گذاشته نشود، هیچ ارتباط سازنده و سالمی بین زنان و حاکمیت نمی‌تواند شکل بگیرد.»

حسین ایمانی‌چرمی، استاد دانشگاه و جامعه‌شناس هم با علمدار هم‌نظر است: او می‌گوید، عدالت جنسیتی در ایران اتفاق نیفتاده است و نسخه‌هایی که ارائه می‌شود نسخه‌های قدیمی و نخبه‌گراست: «زنان الان تحصیلکرده و آگاهند، مقداری سازماندهی دارند و قدرت خودشان را نشان داده‌اند. نامزدها باید تغییرات اجتماعی را به‌رسمیت بشناسند و درباره آن بررسی کنند. «این جامعه‌شناس می‌گوید که ما چون اهداف سیاسی و حرفه‌ای کارآمد نداریم، بنابراین عملاً بین حاکمیت سیاسی و مردم، رابطه خیلی روشن و شفاف نیست: «مطالبات روی هم تلنبار می‌شود و چون گروه‌های مختلف در قدرت نماینده ندارند، بنابراین در این ایام انتخابات، اظهارات نامزدهای ریاست جمهوری ماهیت پوپولیستی پیدا می‌کند. بسیاری از مطالبات گروه‌های مختلف از کارگران گرفته تا مستأجران، جوانان، زنان و اقلیت‌ها معمولاً دیده نمی‌شود یا با آنها سطحی برخورد می‌شود. «او ادامه می‌دهد: «صحبت‌های نامزدها تقریباً شبیه هم بود و حاوی یکسری وعده بوده است. وعده‌هایی برای بهبود اوضاع داده شده و از نظر ساختاری، عملاً صحبتی نشد که نیاز به اصلاح بسیاری از ساختارهاست تا کیفیت امر سیاسی در جامعه ایران ارتقا پیدا کند. این شیوه برگزاری انتخابات باعث ایجاد تنش در جامعه می‌شود. برای اینکه نامزدها بخواهند رأی بگیرند، مجبورند که یکسری چیزهایی را زیر سؤال ببرند که نمی‌توانند در وعده‌های‌شان به همان مسائل پاسخگو باشند.

حسین ایمانی‌چرمی

«شکاف عمیق»؛ این خلاصه حرف‌های دو جامعه‌شناس است برای توصیف وضعیت انتخاباتی؛ شکافی عمیق بین زنان و نسلی که به «زد» معروفند و حالا یکی از نیروهای اصلی برای شکل دهی به انتخاباتی‌اند که برای رونق دادن به آن تلاش‌های زیادی شده. فاطمه علمدار، جامعه‌شناس و پژوهشگری که در حوزه زنان فعال است، می‌گوید نگاه به زنان از ۱۰۰ سال پیش تغییر چندانی نکرده و حالا آنها بیشتر از هر زمانی احساس نادیده شدن می‌کنند. احساسی که به گفته او حکایت از شکاف عمیق بین آنها و حاکمیت است: «همه تلاش‌هایی که زنان برای تغییر وضعیت‌شان از زنان مشروطه به‌بعد انجام دادند، انگار نادیده گرفته شده و به‌مثابه کودکانی در نظر گرفته می‌شوند که باید دستی از بیرون مسائل‌شان را حل کند و تربیت شوند و برایشان تصمیم‌گیری شود.»

از نظر **فاطمه علمدار، جامعه‌شناس** مسئله اصلی جامعه ما احساس ارزشمند نبودن است: «موضوعی که الان با آن مواجهیم سه آیت است: اول اینکه مردم احساس می‌کنند که نادیده گرفته می‌شوند و احساس نارضایتی در آنها بیش از پیش شکل می‌گیرد، دوم، مردم احساس ناکارآمدی می‌کنند و تجربه موفقیت‌آمیزی برای بهبود اوضاع در سال‌های اخیر ندارند که بتوانند از طریق تلاش‌های جمعی‌شان به مطالبات‌شان برسند و سوم اینکه، احساس ارزشمندی آنها بسیار زیر سوال رفته به‌طوری‌که مطالبات‌شان را مدام تکرار می‌کنند و نمی‌توانند به آنها دست پیدا کنند. موقعیت ملی و مذهبی مردم کم‌رنگ شده و آنها نمی‌توانند خودشان را در «ما»ی جمعی تعریف کنند و به‌دلیل همین، احساس تعلق‌شان به جامعه ضعیف‌تر می‌شود و همین باعث می‌شود که احساس بی‌کس بودن کنند. در حالی که لازم یک حرکت اجتماعی فعال این است که آدم‌ها احساس تعلق خاطر به جامعه‌شان داشته باشند. «او ادامه می‌دهد: «مواجهه حاکمیت با زنان بعد از مشروطه تغییر خاصی نکرده است؛ یعنی همان قانون مدنی‌ای که اوایل ۱۰۰ سال پیش در حوزه زنان تصویب شده، همان در مسئله زنان و خانواده در حال استفاده است. اجازه مشارکت اجتماعی-سیاسی‌ای که به زنان داده می‌شود طوری است که انگار بین زن امروز با زن ۱۰۰ سال پیش هیچ تفاوتی نیست. در حالی که به لحاظ زیرساخت‌های اجتماعی وضعیت زنان تغییرات خیلی زیادی کرده است: هم در تحصیلات، هم اشتغال و... وقتی این موضوعات را کنار هم می‌گذاریم، می‌بینیم که نگاه واقع‌بینانه‌ای به مسئله زنان از طرف حاکمیت وجود نداشته است. زنان تبدیل به یک مسئله و مشکل می‌شوند به‌جای نیروهای کارآمد که می‌توانند در توسعه نقش داشته باشند. چون توصیف دقیق و واقع‌بینانه‌ای از وضعیت زنان ارائه نمی‌شود همین موضوع باعث

فاطمه علمدار

زمان اعلام نتایج امتحانات نهایی

رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت وزارت آموزش و پرورش با اشاره به اعلام نتایج نمرات امتحانات نهایی تا ۲۰ تیرماه گفته است: ۱۸۰۰ مورد تقلب شناسایی و به هیئت تخلفات ارجاع شده است. به گزارش تسنیم، محسن زارعی، رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت وزارت آموزش و پرورش ادامه داد: «دانش‌آموزان باید سوابق تحصیلی خود را مشاهده و تأیید کنند، پس از آن کار محاسبه نمره کل و تراز برای ارسال به سازمان سنجش انجام خواهد شد. داوطلبان برای تولید سابقه تحصیلی فقط باید در امتحانات نهایی خردادماه شرکت کنند.» رئیس مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت وزارت آموزش و پرورش با اشاره به اینکه راهنمای تصحیح نشان داد که سوالات امتحانات نهایی خردادماه ۱۴۰۳ اشکال نداشته و نیاز به بازنگری جدی نیست، گفت: «حذف سوال نداشتیم و تمام موارد از جمله ادعای دشوار بودن یا خارج از کتاب درسی بودن سوالات امتحانات، بررسی می‌شود و اقدامات لازم در راهنمای تصحیح انجام خواهد شد.»

خطر ۲ حیوان اهلی برای یوز ایرانی

معاون محیط‌زیست طبیعی سازمان حفاظت محیط‌زیست با اشاره به حفاظت از یوزپلنگ آسیایی گفت که خریداری مراتع منطقه حفاظتی توران برای کمک به بقای نسل یوز ایرانی هزینه‌بر است و از سوی دیگر همه دامداران مراتع خود را نمی‌فروشند. حسن اکبری با بیان اینکه یکی از تهدیدهای جدی یوزپلنگ آسیایی در مجموعه حفاظتی توران، حضور تعداد زیادی دام شتر است، ادامه داد: «دام و شتر در بسیاری از نقاط این مجموعه رفت‌وآمد می‌کنند. همراه گله‌های دام، چوپان و تعداد قابل توجهی سگ است.» او گفت: «تعداد گله‌های گوسفند و سگ‌های گله زیاد است. این در حالی است که یوزپلنگ به‌ویژه توله‌ها در مقابل وجود سگ بسیار آسیب‌پذیر هستند، به‌گونه‌ای که در بسیاری از مواقع مجبور به خروج از زیستگاه می‌شوند تا به جاهای امنی بروند یا اگر در آن مکان بمانند، آسیب خواهند دید.»

دریافت ۳ نوع وجه در مدارس غیرانتفاعی

رئیس سازمان مدارس و مراکز غیردولتی خبر داده است که الگوی شهریه سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ در تاریخ سوم اردیبهشت‌ماه امسال براساس ماده‌های ۱۵ و ۱۶ قانون تأسیس مدارس غیردولتی به استان‌ها ابلاغ شد. به گزارش همنشیر آنلاین، احمد محمودزاده در این باره گفت: «الگوی شهریه سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ در تاریخ سوم اردیبهشت‌ماه امسال براساس ماده‌های ۱۵ و ۱۶ قانون تأسیس مدارس غیردولتی به استان‌ها ابلاغ شد. فرآیندی را ما از ابتدای دولت سیزدهم پیگیری کردیم که بر این اساس قانون باید الگوی شهریه را تعیین کند. «او با بیان اینکه سال ۱۴۰۱ اولین سال اجرای این الگوی آزمایشی شهریه بود، گفت: «امروز این طرح پیشرفت اجرایی مطلوبی داشته است. امسال هم عین قانون را براساس الگوی شهری ابلاغ کردیم. در ماده ۱۵ این الگوی شهریه ۷ عامل برای محاسبه شهریه هر مدرسه تعیین کردیم؛ یکی از این عوامل تعیین شهریه، کیفیت آموزش است که خود ۱۵۰ شاخص دارد، عامل دیگر میزان فوق‌برنامه مدارس است که باید ۶ ساعت در هفته باشد، عامل دیگر تورم آن منطقه و توجه به آمایش سرزمینی است.»